

Rakennus

Kaupunginosa	Helsingin pitäjän kirkonkylä 69
Rakennuksen nimi	Kyrkoby skola, koulurakennus 1, ent. Kyrkoby folkskola
Pysyvä rakennusnumero	30200
Rakennuksen katuosoite	
<i>Katuosoite</i>	Pappilankuja 6
Nykyinen käyttö rakennusrekisterissä	511 Yleissivistävien oppilaitosten rakennukset
Alkuperäinen pääsuunnittelija	
Valmistumispäivämäärä rakennusrekisterissä	31.12.1837
Arvioitu valmistumisaika	
<i>Ajoitus</i>	1837
<i>Ajoituksen lisätiedot</i>	Vaari: 1837, lähde: rakennukseen merkitty
Rakennuksen kuvaus	<p>Kirkonkylä on ollut kirkollisen toiminnan ohella myös pitäjän koululaitoksen keskus. Pitäjän ensimmäinen koulu aloitti toimintansa täällä. Ruotsinkielinen kansakoulu perustettiin vuonna 1825, silloin hankittiin ensimmäinen koulumestari. Vuoteen 1836 asti koulu toimi opettaja Dryseliukselta ostetussa talossa. Vuonna 1837 valmistui Kirkonkylään uudisrakennus, joka on nykyään Suomen vanhin alkuperäisessä käytössään toimiva koulurakennus.</p> <p>Koulutalo on palvellut monia tarpeita. Siinä oli kuusi huonetta ja keittiö, tarkoitus oli alun perin käyttää sitä koulun lisäksi myös lastenkotina. Siitä luovutettiin huone ruumiinavauksia varten vuonna 1844. Pitäjän ensimmäinen kirjasto toimi koulutalossa vuodesta 1856 vuosisadan loppuun asti. Talossa on pidetty myös kunnankokouksia. Tätä varten koulutalon alkuperäinen keittiö muutettiin kokoushuoneeksi ja eteinen keittiöksi vuonna 1882. Rakennuksessa on ollut aikoinaan tilat 60-70 oppilaalle. Se oli pitkään ainoa kunnallinen koulu pitäjässä, vuodesta 1869 lähtien se oli ruotsalainen kansakoulu.</p> <p>Lyhytnurkkainen, syvärunkoinen hirsirakennus on kookas verrattuna Kirkonkylän asuinrakennuksiin. Se on ollut rakennusaikanaan ajanmukainen tyyliltään. Kuistiin on keskittynyt paljon arkkitehtuuria. Koristeellisen pääoven yläpuolella on uusgoottilainen ikkuna, yläpäästään muotoiltu laudoitus sen ympärillä on ilmeisesti myös rakennusajalta. Kuistin sivuikkunat kielivät puolestaan 1800-luvun loppupuolen muutoksista: ikkunat ovat tyypilliset tuon ajan kuistin ikkunat, joiden puitejako ja vuorilaudat ovat sveitsiläistyylliset. Saman tyyppiset ikkunat koristavat myös kuistin takaseinää sisätilassa. Samalta ajalta lienee uusrenessanssityylinen</p>

ulkovuoraus, joka peittää rakennuksen pihanpuoleista sivua sekä länsipäätä. Muut julkisivut ovat jääneet vuoden 1849 asuun, niissä on vaakalaudoitus. Rakennuksessa on yhtenäinen, kirjava, luonnonkivistä tehty kivijalka joka on 1800-luvun alkupuolelle tyypillinen. Vesikate on tehty palapelistä, jalkarännit puuttuvat.

Rakennus on käynyt läpi ikkunamuutoksia: pihan puolella on joitakin ikkuna-aukkoja pantu umpeen, vastakkaisella ulkoseinällä ikkunoita taas suurennettiin 1930-luvulla (tämä näkyy Kaupunginmuseon valokuvasta). Nyttemmin takaseinän ikkunat on palautettu 1800-luvun asuun, mutta seinään on lisätty rungon ulkopuolinen eristys, josta syystä ikkunat ovat jääneet kuoppaan. Muilta osin koulutalo on huolella korjattu. (Eskola, Vaari-inventointi 2014)

Rakennus on peruskorjattu vuosina 2006-2007. Samalle tontille on myös rakennettu matala, punainen harjakattoinen uudisrakennus. Uudisrakennus on sijoitettu vastakkaiselle puolelle pihaa, rakennusmassa samansuuntaisesti vastakkain. Rakennusten väliin jää luontevasti ulkoilupiha. Uudisrakennuksen vierelle jää 1950-luvun pitkänomainen, hyvin säilynyt ja kokonaisuuteen sopiva piharakennus, jota on sittemmin jatkettu pienellä katoksella. Pihapiiri on pienimittakaavainen, puutarhamainen ja sen päällysteet ovat pääosin nurmea ja kivituhkaa. Leikkivälineet on sijoitettu omenapuiden luokse. Piha toistaa vielä sotien jälkeen tuttua näkyä hyötypuutarhasta koulun pihalla, sillä marjapensaat ja omenapuut täplittävät pihaa. Pihapiiri on aidattu ilmeeseen sopivalla vaatimattomalla puuaidalla.

Rakennuksen ilme on säilynyt hyvin. Sen viimeisin korjaus on tehty säästäen, niin arkkitehtuurin kuin materiaalien suhteen. Ikkunat ovat alkuperäiset tai vanhan mallin mukaan korjatut. Sokkeli on saumattua, muraattua kiveä. Rakennuksen poikkeuksellisen näyttävä uusgoottilainen sisäänkäynti on säilytetty. Erityisesti pieniruutuiset ikkunat antavat rakennukselle muista verrokeista poikkeavan omaleimaisen ilmeen. Uudistuotantoa oleva ulko-ovi on joko onnistunut kopio tai sen valittu malli sopii muuten ympäristöönsä. Kyrkoby skola, Helsingin pitäjän koulu, on sekä historiallisten merkitystensä, myös hyvin säilyneen arkkitehtuurinsa ansiosta yksi merkittävimmistä rakennusperintökohteista Vantaalla. Se on myös yksi hienoimmista kouluesimerkeistä omassa viiteryhmässään. Koulukontekstissa on huomioitava, että rakennuksen säästävä korjauskäsittely on yksi lisäarvo ja syy koulun nykymerkitykselle. (Riksman, Kouluinventointi 2016)

Selvitykset

<i>Selvityksen tyyppi</i>	Inventointi
<i>Selvityksen nimi</i>	Vantaan kouluinventointi 2016-2017
<i>Selvityksen päivämäärä</i>	28.02.2017
<i>Selvityksen laatija</i>	Riksman, Elina

Selvitykset

<i>Selvityksen tyyppi</i>	Inventointi
<i>Selvityksen nimi</i>	VAARI eli Vantaan vanhojen rakennusten inventointi, osa 1
<i>Tutkimusajankohta</i>	
<i>Ajoitus</i>	1.4.2010 - 11.6.2014
<i>Ajoituksen lisätiedot</i>	Vaari -inventoinnin osa 1 tutkimusajankohta.
<i>Selvityksen päivämäärä</i>	11.06.2014
<i>Selvityksen laatija</i>	Amanda Eskola

Selvitykset

<i>Selvityksen tyyppi</i>	Inventointi
<i>Selvityksen nimi</i>	Rakennuskulttuuri Vantaalla
<i>Selvityksen päivämäärä</i>	1981
<i>Selvityksen laatija</i>	Heporauta, Arne Hakli, Leena Hämäläinen, Pirjo
Lähteet	Leppänen, Lauri 1966. Helsingin maalaiskunnan kansakoululaitos 1866-1966. Helsingin maalaiskunta. Tikkurila 1966
Sisätilojen kuvaus	nähty Vaari-inventoinnissa
Uunit	osa uuneista säilynyt
Harvinaisuusarvot: rakennus on harvinainen tai ainutlaatuinen.	kyllä
Täsmennys harvinaisuus	Rakennus on Helsingin Pitäjän ensimmäinen kansakoulu ja Suomen vanhin edelleen toiminnassa oleva koulurakennus. 1800-luvun alkupuolen rakennuksena sillä on myös harvinaisuusarvoa. (Kouluinventointi, Riksman 2016).
Edustavuusarvot: Rakennus on edustava esimerkki.	kyllä
Täsmennys edustavuus	Kyrkobyskolan skola, Helsingin pitäjän koulu, on sekä historiallisten merkitystensä, myös hyvin säilyneen arkkitehtuurinsa ansiosta yksi merkittävimmistä rakennusperintökohteista Vantaalla. Se on myös yksi hienoimmista puukouluesimerkeistä omassa viiteryhmissään. Koulukontekstissa on huomioitava, että rakennuksen säästävä korjauksikäsitteily on yksi lisäarvo ja syy koulun nykymerkitykselle. (Kouluinventointi, Riksman 2016).
Alkuperäisyysarvot: Rakennuksella on alkuperäisyysarvoa.	kyllä
Täsmennys alkuperäisyys	Koulurakennuksessa on runsaasti detaljeja ja rakennusosia jotka ovat alkuperäisiä. Julkisivun vanhat muutoskorjaukset, kuten ikkunoiden peittäminen tai vaihtaminen, istuvat kokonaisuuteen saumattomasti ja lisäten toisaalta jo oman osansa alkuperäisarvoon. Rakennuksen viimeisin korjaus 2007 on tehty säästäen, niin arkkitehtuurin kuin materiaalien suhteen. Sisätilojen erilaiset pintamateriaalit kuten paneeloinnit ja tapetoidut levytykset ovat hyvin säilyneet ja kunnostetut tai niiden valinta nojaa väriselvitykseen vuodelta 2007. Sisäovet ovat alkuperäisiä tai 1800-luvun lopulta. Umpikuistin koristeissa on uusgoottilaisia vaikutteita. Rakennuksen alkuperäisyysarvoja tukee sen jatkunut käyttö koulurakennuksena. (Riksman, Kouluinventointi 2016).
Historiallinen todistusvoimaisuus: Rakennuksessa on historiallista todistusvoimaisuutta.	kyllä
Täsmennys historiallinen todistusvoimaisuus	Rakennus on Suomen vanhin edelleen toiminnassa oleva koulurakennus. (Kouluinventointi, Riksman 2016).
Rakennustaiteelliset arvot	Rakennuksella on suuri rakennustaiteellinen arvo
Täsmennys rakennustaiteelliset arvot	Edustaa 1800-luvun alkupuolen rakentamishanteita (punamullattu kookas koulurakennus, kuistin uusgoottilaisen ikkunan koristama pariovi,